Provinciale Staten

Financiële consequenties externe inhuur:
Kostensoort: Externe inhuur
Bedrag: € -

Financiële consequenties opdracht/uitbesteding:
Kostensoort: Uitbesteding
Bedrag: € -
Gedeputeerde belast met behandeling: dhr. A.R.M. Vael – Water / klimaatadaptatie

Vergadering PS:13 november 2026
Nr:
Agenda nr:
Vergadering GS:15 september 2026
Nr: 830721

Onderwerp: GS Statenvoorstel Wijziging reglement waterschap Scheldestromen (wegenheffing)

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

Wij stellen voor het Reglement voor het Waterschap Scheldestromen te wijzigen. Daarmee kan het waterschap vanaf 1 januari 2027 de kosten van het wegenbeheer via een afzonderlijke wegenheffing verdelen op basis van regels die specifiek zijn toegesneden op de wegentaak. Het ontwerpbesluit heeft acht weken ter inzage gelegen. Er zijn 9 zienswijzen ontvangen, waarvan 3 inhoudelijk identiek zijn. Deze geven geen aanleiding het ontwerpbesluit aan te passen. Wel is er reden voor een ambtshalve aanvulling in de toelichting bij het besluit.
De wijziging van het reglement heeft geen financiële gevolgen voor de provincie.

Wat willen we bereiken?

Met de wijziging van het reglement willen wij het voor Waterschap Scheldestromen mogelijk maken om met ingang van 1 januari 2027 een afzonderlijke wegenheffing in te voeren op basis van gebiedskenmerken met afwijkende formules voor de toedeling van de kosten van het wegenbeheer. De kosten van het wegenbeheer worden dan niet langer samen met de kosten van het watersysteembeheer verdeeld, maar afzonderlijk en volgens regels die zijn toegesneden op de wegentaak.

Aanleiding

Per 1 januari 2026 is de Waterschapswet gewijzigd. Voor de watersysteemheffing worden de kosten van het watersysteembeheer sindsdien niet langer verdeeld op basis van economische waardeverhoudingen, maar op basis van gebiedskenmerken. Omdat Waterschap Scheldestromen de wegenheffing tot nu toe heeft opgenomen in de watersysteemheffing, werkt deze nieuwe systematiek ook door in de verdeling van de kosten van het wegenbeheer.

Dit riep bij het waterschap de vraag op of dezelfde verdeling passend is voor twee verschillende taken: watersysteembeheer en wegenbeheer. Het waterschap heeft Van den Bosch & Partners laten onderzoeken of een afzonderlijke wegenheffing met een eigen kostentoedelingsmethode juridisch mogelijk en inhoudelijk verdedigbaar is. Uit het onderzoek blijkt dat een afzonderlijke wegenheffing met een eigen kostentoedelingsmethodiek beter aansluit bij het profijt dat categorieën heffingplichtigen hebben van de wegen en kan bijdragen aan een meer evenwichtige, stabiele en uitlegbare verdeling van de kosten en dat zich daartegen geen fiscaal-juridische aspecten verzetten. Op basis van dit onderzoek heeft de Algemene Vergadering op 9 april 2026 besloten om vanaf 2027 een afzonderlijke wegenheffing in te voeren die net als bij de watersysteemheffing is gebaseerd op gebiedskenmerken maar met van de watersysteemheffing afwijkende formules die beter aansluiten bij het profijt dat categorieën heffingplichtigen hebben van het wegenbeheer.

statenstukken

Om deze kostentoedelingsmethodiek te kunnen toepassen heeft Waterschap Scheldestromen de provincie verzocht het reglement daarvoor aan te passen.

Voorgestelde wijziging
Artikel 122b van de Waterschapswet bepaalt dat in het provinciale reglement wordt vastgelegd aan welke regels de kostentoedeling voor de wegenheffing moet voldoen. In het huidige reglement zijn de regels voor de watersysteemheffing van overeenkomstige toepassing verklaard. De voorgestelde wijziging vervangt dit door een afzonderlijke regeling voor de wegentaak.

Voor de categorie ingezetenen blijft de systematiek ongewijzigd. Het kostendeel voor deze categorie wordt overeenkomstig de Waterschapswet bepaald op basis van de gemiddelde inwonerdichtheid per vierkante kilometer in het gebied van het waterschap.

De kostenaandelen van de categorieën Ongebouwd en Natuurterreinen worden bepaald op basis van gebiedskenmerken. Dit gebeurt door het aantal hectares Ongebouwd en Natuurterreinen binnen het gebied van het waterschap per 1.000 inwoners te bepalen. Die uitkomst wordt verwerkt in formules die resulteren in (rekenkundige) kostenaandelen van Ongebouwd en Natuurterreinen. Het resterende kostendeel wordt toegerekend aan Gebouwd.

Deze systematiek op basis van gebiedskenmerken sluit aan bij de methodiek die geldt voor de watersysteemheffing, zoals geïntroduceerd met de wijziging van de Waterschapswet per 1 januari 2026. Alleen de formules wijken bij de wegentaak af van de wettelijke formules zoals die gelden voor de watersysteemheffing. Daarmee wordt het profijt dat heffingplichtigen categorieën hebben van het wegenbeheer beter tot uitdrukking gebracht.

Het rekenkundige kostenaandeel van Ongebouwd daalt hierdoor van 22,78% naar 8,97% en het rekenkundige kostenaandeel van Gebouwd stijgt hierdoor van 49,82% naar 63,69% (uitgaande van peildatum 1 januari 2026 en een gelijkblijvend kostenaandeel van ingezetenen). De verdeling van de kosten van het wegenbeheer sluit hiermee beter aan bij het profijt dat deze categorieën hebben van het wegenbeheer.

Daarnaast biedt het gewijzigde reglement het algemeen bestuur van het waterschap de mogelijkheid om de kostenaandelen voor de categorieën Ongebouwd en Natuurterreinen binnen een bandbreedte van maximaal 25% naar boven of beneden bij te stellen. Deze afwijking dient te worden gebaseerd op de gebiedskenmerken en de wijze waarop het waterschap de wegentaak uitvoert en dient in de kostentoedelingsverordening deugdelijk te worden gemotiveerd. Deze mogelijkheid sluit aan bij een soortgelijke mogelijkheid die in de Waterschapswet is opgenomen voor de kostentoedelingssystematiek van de watersysteemheffing.

Wat doen we daarvoor?

Bevoegdheid en voorbereiding
Provinciale Staten zijn op grond van artikel 2 van de Waterschapswet bevoegd het reglement vast te stellen en te wijzigen. Artikel 122b lid 2 Waterschapswet bepaalt dat de regels voor de kostentoedeling van het wegenbeheer ook in het reglement worden vastgelegd. Als kadersteller voor de waterschappen heeft de provincie hierbij ook een verantwoordelijkheid de juridische juistheid van de regels voor de kostentoedeling te beoordelen. De bestuurlijke en beleidsmatige keuzes zijn in beginsel voorbehouden aan de waterschapsbesturen.

Artikel 4 van de Waterschapswet bepaalt dat Gedeputeerde Staten het ontwerpbesluit voorbereiden, daarover overleggen met het dagelijks bestuur van het waterschap en gelegenheid bieden om zienswijzen in te dienen.

Na het verzoek van het waterschap van 9 april 2026 heeft op 11 mei 2026 bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen de provincie en het waterschap. Gedeputeerde Staten hebben vervolgens op 26 mei 2026 het ontwerpbesluit vrijgegeven voor inspraak.

Inspraak en zienswijzen
Het ontwerpbesluit en de bijbehorende stukken hebben van 28 mei tot en met 23 juli 2026 digitaal en fysiek ter inzage gelegen. Gedurende deze periode kon eenieder mondeling of schriftelijk een zienswijze indienen. Er zijn 9 zienswijzen ontvangen, waarvan 3 inhoudelijk identiek zijn. De zienswijzen zijn samengevat en beantwoord in de bijgevoegde nota van beantwoording.

De zienswijzen geven geen aanleiding het ontwerpbesluit aan te passen. Wel is er reden voor een ambtshalve aanvulling in de toelichting bij het besluit. Daarin zijn de gevolgen van de gekozen kostentoedelingsmethodiek voor de kostenaandelen van Ongebouwd en Gebouwd expliciet beschreven.

Technische wijziging
Naast de regeling voor de wegenheffing vervalt in artikel 1 van het reglement de begripsbepaling “belangencategorie bedrijven”. Dit is een technische aanpassing, omdat de geborgde zetels voor deze categorie door een eerdere wijziging van de Waterschapswet zijn afgeschaft.

Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Het resultaat is bereikt als Provinciale Staten het wijzigingsbesluit vaststellen, het besluit in het Provinciaal Blad is bekendgemaakt en Gedeputeerde Staten een afschrift aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat hebben gezonden. Het waterschap kan de afzonderlijke wegenheffing met de nieuwe kostentoedelingsmethode dan met ingang van 1 januari 2027 toepassen.
Daartoe zal het algemeen bestuur waterschap een nieuwe kostentoedelingsverordening moeten vaststellen waarin de nieuwe kostentoedelingsmethodiek voor de wegentaak wordt vastgelegd. Een ontwerp van deze kostentoedelingsverordening is vooruitlopend op de reglementswijziging reeds ter inzage gelegd voor het indienen van zienswijzen. Het algemeen bestuur stelt de kostentoedelingsverordening pas definitief vast na de vaststelling van de reglementswijziging door Provinciale Staten.

Wat zijn de klimaateffecten?

De wijziging van het reglement heeft geen directe klimaateffecten. Het voorstel verandert uitsluitend de wijze waarop het waterschap de kosten van het wegenbeheer over de categorieën belastingplichtigen verdeelt.

Wat mag het kosten?

De wijziging van het reglement heeft geen financiële gevolgen voor de Provincie Zeeland. Er is geen externe inhuur of aanvullende opdracht nodig. De omvang van de kosten van het wegenbeheer en de tarieven van de wegenheffing worden door het waterschap bepaald.

Communicatieparagraaf
Na besluitvorming wordt het wijzigingsbesluit bekendgemaakt in het Provinciaal Blad. Het waterschap en de indieners van zienswijzen worden geïnformeerd. De nota van beantwoording wordt samen met de overige besluitstukken openbaar gemaakt.
Voor inwoners en eigenaren van gebouwde en ongebouwde onroerende zaken en natuurterreinen betekent de wijziging dat de kosten van het wegenbeheer vanaf 2027 afzonderlijk zichtbaar worden in een wegenheffing waarbij ook lastenverschuivingen optreden. Het gaat niet om een nieuwe taak of om extra kosten voor de provincie. De concrete gevolgen voor de aanslag worden bepaald door de tarieven die het waterschap vaststelt.

Participatie

Communicatieparagraaf
De wettelijke inspraakprocedure heeft plaatsgevonden van 28 mei tot en met 23 juli 2026. Het ontwerpbesluit en de onderliggende stukken waren digitaal en fysiek beschikbaar. Eenieder kon schriftelijk of mondeling een zienswijze indienen. De 9 ontvangen zienswijzen en de reactie daarop zijn opgenomen in de nota van beantwoording.

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd besluit.

Gedeputeerde Staten,

H.M. de Jonge, voorzitter

Drs. M.C.J. Franken, secretaris-algemeen directeur

Onderwerp:
GS Statenvoorstel Wijziging reglement waterschap Scheldestromen (wegenheffing)

Ontwerpbesluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 15 september 2026, nr. 830721;

gelet op de artikelen 2 tot en met 4 en de artikelen 122a en 122b van de Waterschapswet;

besluiten:
het bijgevoegde besluit tot wijziging van het Reglement voor het Waterschap Scheldestromen vast te stellen.

Bijlagen bij het statenvoorstel
1. Besluit tot wijziging van het Reglement voor het Waterschap Scheldestromen, inclusief toelichting.
2. Nota van beantwoording zienswijzen ontwerpbesluit wijziging reglement.
3. Onderzoek aparte wegenheffing Waterschap Scheldestromen van Van den Bosch & Partners.
4. Rapport TAUW kostentoedelingsonderzoek 2027 wegenheffing.
5. Besluit AV Waterschap Scheldestromen Voorstel invoeren aparte wegenheffing van 9 april 2026.
6. Verzoek van Waterschap Scheldestromen van 9 april 2026 tot wijziging van het reglement.
7. Verslag bestuurlijk overleg artikel 3 en 4 Waterschapswet 11 mei 2026.
8. Brief van GS aan Waterschap Wijziging reglement waterschap Scheldestromen 2026